

5. scéna

a)

HH se vlouká na scénu (zprava). Konstatuje diváky, konstatuje scénu... všimne si princezny schované za židli. Stoupne si vedle židle, princezna nenápadně, opatrně po špičkách mizí pryč (vlevo)

HH: *ledabyle.* Poznal jsem tě, ó jasná!

P: *s úlekem se přikrčí, prozrazena. Otočí se za HH, ten pokrčí rameny. Repliky odřikává s rostoucí sebejistotou* Co tady děláš? A kdo jsi? A vůbec – jak víš, že jsem princezna?

HH: *klidně si vykročí (vpravo), nemluví přímo na princeznu. Z hlubokého zamyšlení* To jsou tři otázky – mám na ně odpovídat v pořadí, v němž byly ve stavu emocionálního zjitření položeny?

P: *už nemá strach, ale je ještě zmatená* Co říkáš? Jak? Ano. Totiž ne. Kdo jsi?

HH: *Jmenuji se Honza, Hloupý Honza. Ale klidně mi můžeš říkat jen zde Honza udělá nesnesitelně dlouhou pauzu, během které si popojde k princezně. Po věčnosti dokončí a zase si popojde víc vpravo* Honza.

P: Dobře tedy, Honzo. Jak jsi přišel na to, že jsem princezna?

HH: *s jakousi hrdostí* Jednoduchou diairetickou dialektikou.

P: *nevěřičně* Cože, zase filosofie? I Hloup– I Honza?

HH: *rozvádí geniální úvahu. Během repliky si přejde zprava doleva, najde si tam pod nejlevější židli pěkný plácek, lehne si na něj, jako by se chystal usnout* Když vidím někoho utíkat po lese, ptám se nejdřív: Je to žena nebo muž? Když žena, ptám se – jen tak si pobíhá nebo běží s nějakým záměrem? Když se záměrem, tak utíká před něčím nebo něco pronásleduje? Když utíká, tak –

P: *Doposud sledovala jeho výklad dalekohledem, nyní jí ale došla trpělivost* Tak tvých myšlenek je úchvatný. Dá se ale takto dojít ke konečnému vysvětlení?

HH: *aniž hne brvou – když má královské šaty, tak podobá se obrázku princezny na svatebním oznámení na kostele nebo nepodobá? Když podobá, tak je to princezna. Ten závěr už vyloženě ledabyle, mávne nad tím rukou, usne.*

P: *lehce ironicky* Když jsi tak chytrej, tak jistě víš i to, odkud a kam běžím.

HH: *Náhle se probere, vytržen ze snu, vstane, přeje si doprostřed, s jakýmsi novým elánem* Když se běžící žena, jež je princezna, schovává před princí, utíkajícími před drakem –

P: *Zamyšleně* To nebyl drak, ale saň.

HH: *Překvapen, plynule přechází na nový směr úvah* Drak a saň mají přece stejnou přirozenost, proto drak i saň mohou stejně pronásledovat utíkající prince. Drak i saň totiž –

P: *přeruší jej s pokoušenou trpělivostí* Promiň, kam tedy běžím a proč?

HH: *Pokračuje dál v geniální expozici, hojně doplňuje výklad gestikulací rukou* Do úkrytu před nápadníky, které nechce, neboť se nechce vdávat, nebo alespoň se nechce vdát za dané nápadníky. Možná – a v tomto bodě už opouštím jistou diairetiku a pouze volně spekuluji – hledá lepšího ženicha. A jak to u dívek tvého věku bývá –

P: *dotčeně* No dovol!

HH: *nenechá se vyvést z míry a trvá na svém* – jak to u dívek tvého věku bývá, chtějí jen dokonalý ideál, tedy – pravého prince? *ohlédne se po princezně, hledá u ní ocenění své úžasné úvahy*

P: *vystartuje jak prve* No dovol – *zarazí se, donucena uznat úspěch Honzovy dedukce* tedy vlastně ano. A nemohl bys mi poradit, jak jej najdu?

HH: *Zajisté. Triumfálně ukáže vpravo, odkud*

Přiběhnou udýchání princové.

P1: *Zprudka oddechuje, snaží se přitom posbírat svou důstojnost* Konečně jsme tě našli princezno, abychom tě mohli ochránit před saní.

P2: *oddechuje lascivně opřen o P1* A před lesními loupežníky!

P3: *Taky udýchaný, spíše gesty než slovy se snaží upozornit Honzu, že pojal úmysl rozmlátit mu cifru. Zvol si zbraně, ničemný červe! chytne HH pod krkem, ten tím není nijak rozhozen, dívá se na P3, jako by jím ani nemohl víc pohrdat.*

P: *naléhavě* Zastavte, vy přešlechtní princové! To není červ, ale pan Hloupý Honza, který mi vysvětlí, jak poznám pravého prince. To přece taky chcete, ne?

P1-3: *P3 pustí HH, jeho dva druhové se k němu s replikou přismeknou, jejich hrdé prohlášení donutí P i HH trochu couvnout, P docela dost vlevo* Samozřejmě, protože my jsme praví princové!

b)

HH: *jde na to zhurta, tohle je oříšek. Rozený pan profesor.* Nuže dobrá. Základem správného řešení každého problému je vymezit si termíny, definovat – jak říkají mudrcové. Vy tři tedy o sobě jistě tvrdíte, že jste pravými princí?

P1-3: *jednohlasně* Samozřejmě!

HH: *nachytl je! nekompromisně* Výborně, v tom případě jistě dokážete pravého prince definovat. Začni ty!

První princ si zprostřed mezi druhy popojde dopředu, tentokrát ale neochotně, jako žák volaný k tabuli.

Princezna zatím všechno sleduje zpovzdálí dalekohledem, popř. si dělá poznámky do notesu

P1: *zaskočený, vytáčí se Totiž, jaksi, velmi...*

HH: *posměšně* U Dia! To nebyla ani správně utvořená formule! Teď ty!

P2: *rázněji, on ostatně odpověď má. S jistou dávkou samolibosti ji předloží* Pravý princ je krásný, má jemné, symetrické a šlechtěné tělo a líbí se princeznám. *Zakončí v póze, která vylučuje všechny pochyby o tom, kdo je majitelem zmiňovaného těla*

HH: *Nemůže uvěřit jeho hlouposti, s rostoucím zoufalstvím* U psa! Ty zase místo definice bytnosti podáváš výčet vlastností! Některé jsou navíc nahodilé! Poslední šance –

P3: *Přejde si rázně dopředu namísto P2, není ale úplně ve své kůži, chytáky mu moc nejdou.* Ha, to je chyták, co? Pravý princ – jsem totiž já.

HH: *chytá se za hlavu, to jsou vážně dneska princové tak pitomí?* U Sókrata! Místo obecné definice udáváš příklad jednotliviny. Mimochodem, ten příklad nesedí.

P3: *s replikou nejistě couvá zpátky mezi druhy, spíš si mrmlá pro sebe* Pochopitelně, vždyť stojím!

HH: *udeří na princeznu* A teď ty princezno – když chceš pravého prince, co to vlastně chceš?

P: *svěšuje dalekohled, připouští:* Když já vůbec nevím...

HH: *s mírnou pochvalou* U Diova psa Sókrata, konečně jsme se někam dostali! Když víme, že nevíme, cítíme, že musíme zkoumat!

Princové jsou zvědaví. Stojí teď velmi blízko u sebe, držíce se jeden druhého tvoří takový propletenec. Mluvicí princ, prosmekaje se mezi bratry, nenaráží na odpor,

P1: A co budeme zkoumat?

HH: *nevšímá si nechápavého prince, rozvíjí úvahu* Musíme najít termíny, s nimiž termín „pravý princ“ souvisí a ukázat jejich vzájemné souvislosti i rozdíly – tak se nám podaří uchopit jsoucnost pravého prince.

P2: A kdy budeme zkoumat?

HH: Každý tedy řekněte nějaký termín, který je podle vás spojen s pravým princem.

HH je s každou další odpovědí víc a víc zoufalý, skládá hlavu do dlaně. Princezna usilovně přemýšlí.

P3: *nekompromisně* Velký těžký palcát.

P2: *provokativně* Jemný hydratovaný sprchový gel s bylinkami šetrný k lidské kůži na intimních místech?

P1: *zkusmo* Bankovní konto bez poplatků.

P: *po chvílce přemýšlení* Pravý král?

HH: *s výraznou ironií* Tak pro zkoumání si vybereme – *toto říká princům ukazujíc na princeznu. Dává jim tak najevo, co si o nich myslí* třeba princeznin návrh. Nuže, v jakém vztahu je pravý princ a pravý král?

Princové jsou uraženi nedoceněním jejich návrhů. Věnují si krátký pohled, trochu se od sebe rozestoupí a během dialogu P s HH se věnují svým typickým činnostem. Ale nesmí přitom rozptylovat publikum.

Následující dialog by měl být relativně rychlý a měl by eskalovat gesty i intonací.

P: To je jasné – pravý král je otcem pravého prince.

HH: Tedy když je jeho otcem, jistě není jeho matkou.

P: Jak by také mohl být!

HH: Takže pravý princ nebude synem pouze pravého krále jakožto svého otce.

P: Nejpravdivěji mluvíš.

HH: Pravý princ tedy bude také synem své matky.

P: Nic není jistější než toto.

HH: Bude pravý princ synem pravé královny jakožto své matky nebo spíše nějaké jiné ženy?

P: To první je jistě mnohem blíže pravdě.

HH: *se samolibým uspokojením* V tom případě jsme našli, jak říkají odborníci. Pravý princ je synem pravého krále a pravé královny.

P: *zklamaně a nevěřičně* To je všechno?

HH: *doplňuje už mimochodem, jde si sednout na židli uprostřed, zavře oči.* Ne, ještě může být bratrem své sestry pravé princezny. Ale to už není nutný vztah.

P: *pro sebe, zamýšleně* Takže když chci najít pravého prince, musím napřed najít pravého krále.

HH: *potvrzuje, netrpělivě, už by chtěl spát.* Pünktlich, jak říkají badatelé.

P: *pořád jí něco neštymuje* Ale podle čeho poznám pravého krále?

HH: *podrážděně, chce spát!* Jednoduše – bude otcem pravého prince. To je naprosto jisté dialektické poznání.

P: Jenže se točí poněkud v kruhu. Když neznám pravého prince ani pravého krále, nemůžu poznat ani jednoho z nich. Copak tu není nějaký absolutní, ničím dalším nepodmíněný počátek, poznatelný bez dalších předpokladů?

HH: *otevívá oči, vstává* Ano, samozřejmě je.

P: A to –

HH: *přejde si zase doprostřed* Dobro.

P: Z tebe aby to páčil... A co je dobro?

HH: Co se vleče, neuteče... Nikdo neví, co je dobro.

P: A jak tedy poznám pravého prince?

Princové zatím zase začali dávat pozor, P3 se přiblíží.

P3: Pochopili jsme to dobře? –

P1: *přilepí se na pravé rameno P3* Neptej se, ještě budeme za filosofické laiky.

P2: *přilepí se na levé rameno P3* Za blbečky.

P3: *udělá ještě krok dopředu a zbaví se tak obou přísavných princů.* Tedy pravého prince nelze poznat?

HH: Jak se můžeš tak pesimisticky ptát? Samozřejmě že jde.

Princové se na sebe významně podívají s náhlým vzájemným pochopením.

P: *Princezna rozvádí apokalyptickou myšlenku* Jenže nikdo nedokáže uvést metodický algoritmus, který apodeikticky povede k cíli.

Princové se na sebe usmějou jako šelmy.

P2: *Ze široka, opatrně přišourá blíže* Aha, tak to mě velmi mrzí princezno. Ale v tom případě –

P3: *od lesa, zobecna, kol a kolem* když není možné v konečném počtu kroků dedukovat podstatu pravého prince, -

P1: *mezi nimi, mimochodem, namátkou, jenom tak:* a tedy nelze vyloučit, zda náhodou některý z nás pravým princem není, –

P: *podrážděně, není blbá* - já vím, chcete, abych si jednoho z vás vybrala za muže.

P1: *rázně* Ne, chci, aby sis vybrala mě.

P2: *rozhodně* Ne, mě!

P3: *prudce* Jedině mě!

Princové se na sebe podívají. Pár vteřin štronzo, načež si vjedou do vlasů hrozným způsobem. Skácejí se k zemi a perou se. Princezna i s Honzou si popojdou k hromadě peroucích se princů a soucitně se na ně koukají.

P: *Nezávazná konverzace při sledování fotbalového utkání* A ty Honzo?

HH: *s pokrčením ramen, jde se posadit na svou židli* Muž a žena mají stejnou přirozenost, k čemu by mi byla tatáž přirozenost dvakrát? Jen dvakrát víc otázek a o to méně odpovědí...

P: *Uraženě, vzdává se, ukončuje jejich pranici.* Dobrá, vezmu si jednoho z vás, princové. *Princové se přestávají prát, ale pořád leží na zemi škrťící jeden druhého, připraveni pokračovat ve rvačce, koukají se na princeznu, která pokračuje:* Jděte do hradu a rodičům řekněte, ať chystají hostinu, že se vracím domů a bude velká sláva. Já se projdu lesem a rozmyslím si, kdo z vás je pravý princ.

P1+P2+P3: *vystartují, předbíhají se, opřekot* Já budu první! Já jim to řeknu! Vítej mě, tcháne! *Odbíhají vpravo*

P: Ať s tebou dobro zůstává, Honzo! *Odchází.*

HH: *Již v polospánku, mávne ze židle rukou* Však já ho poznám!